

Plenum

Torsdag 13.10.2016 kl. 15.59—18.24

3.4. Muntlig fråga om vårdreformen och jourreformen (Thomas Blomqvist sv)

Muntligt spörsmål MFT 103/2016 rd

Muntlig frågestund

Andre vice talman Arto Satonen: Nästa fråga, ledamot Blomqvist.

Debatt

16.51 Thomas Blomqvist r: Värderade talman, arvoisa puhemies! Vi vet redan nu att vårdreformens grundlagsenlighet kan ifrågasättas. Vi vet också att centralisering av vården orsakar oro bland breda medborgarkretsar.

Hallituksen keskittämisinto herättää huolta ympäri maata. Pohjois-Karjalassa pienten terveyskeskusten kohtalo herättää kysymyksiä jopa keskustalaisten omissa riveissä. Viikonloppuna Vaasassa 10 000 pohjalaista osallistui mielenilmaisuun Vaasan keskussairaalan puolesta. Ihmiset odottavat nyt oikeudenmukaisia esityksiä täyden päivystyksen sairaaloista.

Päivystysuudistus olisi nyt laitettava jäihin odottamaan varsinaista sote-uudistusta. Kyseessä on historiallisen suuri uudistus, joka tulisi käsitellä yhtenä kokonaisuutena. Haluankin kysyä ministeri Rehulalta: eikö olisi järkevämpää käsitellä uudistusta kokonaisuutena, jotta kokonaiskuva olisi mahdollisimman selkeä ja kansalaisten yhdenvertainen kohtelu voidaan turvata?

16.52 Perhe- ja peruspalveluministeri Juha Rehula (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Aina on perusteita odottaa, aina on perusteita tehdä ratkaisuja, jotka tulisi tehdä jonain toisena, parempana aikana. Niiltä osin kuin sosiaali- ja terveydenhuollon muutosta ollaan rakentamassa niin erikoissairaanhoidon osalta kuin erityistason palvelujen osalta sosiaalihuollossa, nyt lausuntokierroksella oleva sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaki voimaantulakeineen pitää sisällään sen, että tulee viisi yhteistoimintaluetta, jotka vastaavat nykyisiä viittä eräaluetta. Tuo yhteisen tekemisen välttämättömyys on joka tapauksessa toimeenpantava nimenomaan päivystystoiminnassa erikoissairaanhoidon tulevaisuuden osalta. Näiltä osin perusteltua on edetä niin, että me kykenemme jo ennaltaehkäisemään esimerkiksi epävarmuutta poistamalla. Tällä hetkellähan eri puolilta Suomea tulee viestiä, (Puhemies koputtaa) että tehdään ratkaisuja, kun ei tiedetä, mitä tulossa on.

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Nyt on mahdollisuus pyytää lisäkysymyksiä V-painikkeella.

Punkt i protokollet PR 100/2016 rd

16.53 **Päivi Räsänen kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Alkuviikosta julkaistiin linjaukset sote-uudistuksen valinnanvapauslainsäädännöstä, ja niiden mukaan palveluiden tuottajat saivat listautuneiden asiakkaiden määrään ja mahdollisesti asiakkaiden hyvinvointiriskiä perustuvan kiinteän korvauksen. Kuntaliiton asiantuntijat ovat nyt arvioineet tätä esitystä ja pitävät riskinä, että palveluntuottajille syntyisi kannusteita valikoida asiakkaita. Lisäksi varsinkin tämä hyvinvointiriski on kyllä erittäin vaikeasti määriteltävä käsite. Voisi tapahtua niin, että toteutuisikin aivan nurinkurinen valinnanvapaus, ja kysyn teiltä, peruspäalveluministeri Rehula: miten kommentoitte tätä riskiä, ja miten hallitus aikoo viedä eteenpäin tätä valinnanvapauslainsäädäntöä?

16.54 **Perhe- ja peruspäalveluministeri Juha Rehula** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Maanantaina julki tullut työtä tekevän virkamieskoneiston esitys on yksi pohja sille työlle, jota nyt jatketaan. Yksi olennainen osa — ja vastauksena edustaja Räsänen kysymykseen — on se, millainen tästä rahoitusmallista tulee: millä tavalla järjestämistä vastuussa olevat maakunnat jatkossa rahoittavat palveluntuottajia ja mikä on tämä tarpeeseen perustuva malli, ne eurot ja se, mitä elementtejä siinä kaiken kaikkiaan on. Tämä on työn alla niin, että noin kolmen viikon sisään ollaan tilanteessa, jossa tästä asiasta tiedetään enemmän. Mutta me olemme valinneet hallituksessa koko tämän soten muutoksen osalta avoimuuden lähtökohdan ja kerroimme, mitä kerrottavissa on näiltäkin osin, jotta esimerkiksi näitä riskiarvioita päästään tekemään.

16.56 **Ben Zyskowitz kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! On tärkeää, että sosiaali- ja terveystuudistukseen kuuluva valinnanvapaus etenee. Kyseessä on iso muutos, ja on ihan luonnollista, että tätä isoa muutosta pitää valmistella huolellisesti ja perusteellisesti, kuten hallitus on tekemässä. Oleellista on tietysti se, että kun valinnanvapaus toteutetaan, niin se on sekä potilaan etu että veronmaksajien etu. Eli julkinen valta järjestää palvelut mutta käyttää hyväkseen markkinoita palvelujen tuottamisessa.

Hallitus on asettanut linjauksissaan tavoitteeksi sen, että varmistetaan, että myös pienet yrittäjät, pienet ja keskisuuret yritykset, ovat mukana samalta viivalta palvelutarjoajina sosiaali- ja terveyspalveluissa tulevaisuudessa. Nyt kysyn, ministeri Rehula: millä hallitus pyrkii osaltaan varmistamaan, että myös pienet ja keskisuuret yrittäjät (Puhemies koputtaa) pärjäävät tässä tilanteessa?

16.57 **Perhe- ja peruspäalveluministeri Juha Rehula** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Käyttöön tullaan ottamaan asiakasseteli — nykytermeillä palveluseteli, mutta siitä tulee valinnanvapausympäristössä asiakasseteli. Tämä mahdollistaa sen, että myös yksinyrittäjä, pieni lääkäriasema, fysioterapiapalveluja tarjoavat pk-tason yritykset pääsevät tähän kokonaisuuteen mukaan.

Toisekseen, erityisesti vammaisille henkilöille ollaan valmistelemassa niin sanottua henkilökohtaisen budjetin käyttöä, joka tulee myös mahdollistamaan varmuudella sen, että pienet yritykset ovat mukana.

No, sitten kolmas asia liittyy tähän koko valinnanvapausrahoitusmallin kokonaisuuteen. Ensinnäkin edustaja Räsäselte totean, että edelleen pitää pitää huolta siitä, että yhdenvertaisuus ihmisillä toteutuu. Se tulee olemaan yksi perustuslakiarvioinnin näkökulma, kun tätä kokonaisuutta arvioidaan. Toisekseen tämän rahoitusmallin pitää mahdollistaa se,

Punkt i protokollet PR 100/2016 rd

että tällaiset (Puhemies koputtaa) esimerkiksi muutaman yrityksen konsortiot voivat olla palvelutuotannossa mukana.

16.58 Anna-Maja Henriksson r (vastauspuheenvuoro): Värderade talman! På Vasa torg var som sagt tiotusen människor senaste lördag, människor som är oroliga för sin framtid och framför allt för det att sjukhusets service kommer att försämrats. Jag tycker att regeringen ska ta den här signalen på fullaste allvar, och det ska också göras ordentliga språk-konsekvensutredningar av den här reformen.

Arvoisa puhemies! Viime lauantaina 10 000 pohjalaista oli Vaasan torilla, ja he eivät olleet siellä huvia vuoksi vaan sen takia, että heillä on erityinen ja oikeutettu huoli siitä, miten palvelut, sairaalapalvelut, akuutti sairaanhoito ja kirurgia, tulevat toimimaan tulevaisuudessa.

Ja, arvoisa hallitus, nyt olette viemässä eteenpäin esitystä, joka tarkoittaa sitä, että meillä on maassamme 12 sairaalaa, joissa on täyden palvelun päivystystä, mutta samalla sanotte, että meillä tulee olemaan 18 maakuntaa. Missä se logiikka on, ettei jokaiseen maakuntaan pystytä antamaan samoja mahdollisuuksia ja samaa lähtökohtaa?

16.59 Perhe- ja peruspalveluministeri Juha Rehula (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Miksi me teemme muutosta sosiaali- ja terveydenhuoltoon? Siksi, että meidän pitää saada palvelutarpeeseen nähden kustannuksia alemmas siitä ennusteesta, joka meillä on olemassa.

Asia 2: Meillä on nykytilanne päivystyksen osalta sellainen, että varmistetaan se, että tulevaisuudessa riittävä määrä ammattilaisia, naisia ja miehiä, ortopedejä, anestesia-lääkäreitä, naistentautien lääkäreitä ja niin edelleen, on niissä pisteissä päivystämässä, joissa luvatetaan, että näin todella myös tapahtuu.

Sen lisäksi, että on kyse numeroista, joilla on toki merkitystä, me otamme tässä valmistelussa huomioon lainsäädännön, jota ei olla muuttamassa: lainsäädännön potilaan oikeuksista, lainsäädännön, joka liittyy kielilainsäädäntöön, ja myöskin perustuslaillisen oikeuden yhdenvertaisuuteen palvelujen saamisessa (Puhemies koputtaa) omalla äidinkielellä.

Frågan slutbehandlad.